

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

24 грудня 2021 року № 225

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

(підвищення кваліфікації)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація: фахівці (консультанти) дефектологи інклюзивно-ресурсних
центрів

Напрямок: розвиток професійних компетентностей

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол від 17 грудня 2021 р. № 12).

Освітню програму затверджено Вченою радою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол від 24 грудня 2021 р. № 07) та введено в дію наказом ректора від 24 грудня 2021 р. № 225.

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму розроблено проєктною групою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту»; постанов Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами), від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», від 21.07.2021 № 765 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами», від 17.05.2021 № 477 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами», від 21.10.2020 № 983 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 і від 12 липня 2017 р. № 545»; Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р; наказів МОН України від 18.10.2019 № 1310 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників для роботи в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа», від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження примірнього положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», від 23.03.2018 № 283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи», від 23.04.2018 № 414 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладах освіти (зі змінами).

Програма укладена на базі другого рівня вищої освіти (магістр) та відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Колодич О.Б., к.психол.н., доцент, завідувач Ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти, доцент кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти;

2. Прокопчук Н.В., методист Ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти, ст. викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальні положення

Освітня програма для підвищення кваліфікації фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів, розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, стратегії реформування освіти, а також із врахуванням Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р.

Актуальність програми полягає у необхідності підготовки фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів до реалізації освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, формами, методами професійної діяльності на засадах інноваційних освітніх підходів з урахуванням потреб педагогів, держави та глобалізованого світу.

Інклюзивно-ресурсний центр є установою, що утворюється з метою забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу.

Урахування системних засад процесу розвитку професійної компетентності фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів дає можливість будувати зміст підвищення кваліфікації в системі післядипломної освіти як цілісний, динамічний процес, що забезпечує реалізацію поставленої мети у вигляді зростання рівня професійної компетентності за різними напрямками діяльності означених фахівців.

Із компетентнісним та системним методологічними підходами тісно пов'язані синергетичний та акмеологічний. Саме синергетика враховує специфіку змінних систем, до яких належить і педагогічна система, що продукує нові знання й професійні вміння; людина, здатна до саморозвитку в таких системах, є також синергетичним суб'єктом. Система післядипломної освіти як синергетичний суб'єкт формування професійної компетентності уможливорює збалансування самоорганізуючих впливів як із боку слухачів, так і викладачів, результатом чого й стають зміни в структурі та змісті професійної компетентності вчителів-дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів.

Розвиток професійної компетентності фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів як синергетичний процес має на меті виведення кожного з фахівців педагогічної сфери у системі післядипломної освіти до нових професійних вершин, що методологічно окреслюються акмеологічним підходом. Цей підхід ґрунтується на теорії

професійного поступу особистості, що має ознаки вершинних досягнень, передбачає розквіт професійних знань і здібностей в обраній професійній діяльності тощо.

1.2. Цільова аудиторія

Фахівці (консультанти) дефектологи інклюзивно-ресурсних центрів.

1.3. Мета програми

Оволодіння фахівцями (консультантами) дефектологами інклюзивно-ресурсних центрів компетентностями щодо концептуальних засад інклюзивної освіти, системи державно-громадського управління інклюзивною освітою, особливостей психофізичного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, основних принципів і технологій організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти; підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності відповідно до вимог професійного та освітнього стандартів, здійснення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, встановлення наявності у дитини особливих освітніх потреб, розроблення рекомендації щодо організації інклюзивного навчання, забезпечення надання психолого-педагогічної допомоги дитині, надання методологічної допомоги педагогічним працівникам та батькам осіб, забезпечення системного кваліфікованого супроводу осіб, знання типових освітніх програм, основних напрямів державної політики у галузі освіти, усвідомлення запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Освітня програма забезпечить наступні результати навчання:

знання та розуміння сучасних тенденцій розвитку інклюзивної освіти;

здатність до планування, моделювання й організації професійної діяльності, проведення корекційної, компенсаційної та реабілітаційної роботи з особами з особливими освітніми потребами;

готовність до впровадження сучасних освітніх технологій, методик, інтерактивних форм навчання, методів та засобів освітнього і корекційно-реабілітаційного процесів, складання, виконання та коригування індивідуальних програм розвитку осіб з особливими освітніми потребами, формування оптимальної педагогічної стратегії для кожної дитини, проектування шляхів навчання, виховання, реабілітації та соціальної адаптації кожної дитини, надання консультативно-просвітницької допомоги батькам здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

здатність до проектування власного професійного розвитку з метою надання якісних освітніх послуг, ефективного виконання посадово-функціональних обов'язків.

1.4. Компетентності, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

1.4.1. Загальні компетентності

психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню школярів та їхній індивідуалізації;

компетентність щодо закономірностей та вікових особливостей осіб, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами (знання закономірностей

розвитку дитини у різних вікових періодах; знання індивідуальних методів навчання дитини задля забезпечення цілісного розвитку її особистості);

1.4.2. Спеціальні (фахові, предметні, посадово-функціональні) компетентності

професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального та інклюзивного середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню осіб шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів сучасної школи;

компетентність у сфері організації інклюзивного освітнього середовища (уміння виявляти і усувати бар'єри у навчанні учнів з особливими освітніми потребами; знання способів диференціації, адаптації і модифікації навчального змісту, методів викладання; уміння використовувати принципи універсального дизайну в освітньому процесі);

предметна (фахова) компетентність – знання навчального предмету, фахових методик, технологій навчання.

Знання і розуміння	надання слухачам знань теоретичних положень основ педагогіки інклюзивної освіти відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа» в умовах децентралізації влади з урахуванням основних напрямів державної політики у галузі освіти та запитів громадянського суспільства; практичне оволодіння організаційними засадами утворення та функціонування інклюзивно-ресурсних центрів; реалізація слухачами основних функцій фахівців (консультантів) дефектологів в інклюзивно-ресурсних центрах (проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, надання психолого-педагогічних, корекційно-розвивальних послуг особам з особливими освітніми потребами та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу).
Розвинені вміння	практичне оволодіння навичками роботи з web-порталом «Україна. Інклюзія. Система автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів»; використання нових методик для оцінки розвитку осіб з особливими освітніми потребами («CASD», «Conners-3», «Leiter-3», «WISC-IV – шкала інтелекту Векслера для осіб», «PEP-3»); оволодіння знаннями щодо міжнародного та

	<p>національного законодавства у сфері інклюзивної освіти, зарубіжного досвіду; озброєння прийомами і вміннями відбору необхідних форм організації освітнього процесу, який би задовольняв освітні потреби осіб з особливостями розвитку; практичне оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва освітнім процесом осіб з особливими освітніми потребами; вироблення навичок командної роботи при реалізації інклюзії у співпраці з освітніми закладами; забезпечення досконалого володіння стратегіями взаємодії з батьками осіб з особливими потребами; вироблення усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності; поглиблення знань концептуальних засад педагогіки партнерства; сприяння особистісному та професійному розвитку фахівців (консультантів) дефектологів на основі актуалізації їхнього професійного і життєвого досвіду відповідно до сучасних вимог суспільства та місцевої громади; розвиток інформаційної культури в процесі роботи з особами з особливими освітніми потребами та їх батьками, навичок використання сучасних технологій в освіті, зокрема засобів інформаційних та web-технологій й освітніх інновацій; мотивування фахівців (консультантів) дефектологів до постійного професійного вдосконалення шляхом неперервної освіти через самоосвіту та постійний самоаналіз результатів своєї діяльності.</p>
<p>Диспозиції (цінності, ставлення)</p>	<p>формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування усвідомленого розуміння основних положень інклюзивної освіти; дитиноцентризм, цінність особистості; готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; рефлексія власної професійної практики.</p>

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Зміст та обсяг освітньої програми

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів, а також перспективи впровадження Нової української школи і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг.

2.2. Форма та структура освітньої програми

Освітня програма передбачає очну (зокрема, з використанням технологій дистанційного навчання) форму навчання.

Очна форма навчання організовується шляхом проведення:

інтерактивних лекцій;

тематичних дискусій;

практичних занять (семінарів, практикумів, тренінгів, майстер-класів тощо);

контрольних заходів (організаційно-настановне заняття, конференція з обміну досвідом).

Обсяг освітньої програми складає 30 годин (1 кредит ЄКТС).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

**підвищення кваліфікації фахівців (консультантів) дефектологів
інклюзивно-ресурсних центрів
за напрямом «Розвиток професійних компетентностей»
заочною формою навчання (30 аудиторних годин)**

Назви модулів і тем	Форма навчання			Усього
	Лекція, дискусія	Практичне заняття	Контроль	
Модуль 1. Професійна компетентність фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів				
Тема 1.1. Інклюзивна освіта: суть завдання і принципи. Основні міжнародні та національні документи, що регламентують інклюзивну освіту в Україні	2			2

Тема 1.2. Використання МКФ-ДП для підтримки активності та участі осіб з особливими освітніми потребами та забезпечення змін у навколишньому середовищі	2			2
Тема 1.3. Основи сучасного публічного мовлення	2			2
Тема 1.4. Організаційно-методичні засади процесу консультування педагогічних працівників закладів освіти	2	2		4
Усього годин за модулем	8	2		10
Модуль 2.				
Організація інклюзивного навчання в закладах освіти				
Тема 2.1. Система управління інклюзивно-ресурсними центрами. Документообіг.	2			2
Тема 2.2. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) як механізм індивідуалізації освітньої траєкторії для осіб з особливими освітніми потребами та забезпечення додаткових потреб в освітньому процесі		2		2
Тема 2.3. Команда психолого-педагогічного супроводу: склад, основні завдання і функції членів команди. Участь фахівців (консультантів) ІРЦ у команді супроводу.	2			2
Усього годин за модулем	4	2		6
Модуль 3.				
Організація корекційно-розвиткової та консультативної діяльності				
Тема 3.1. Корекційно-розвиткова робота фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів з особами, які потребують різних рівнів підтримки в освітньому процесі		2		2
Тема 3.2. Комплексний підхід фахівців (консультантів) дефектологів у корекційній роботі з розвитку соціальної компетентності	2			2
Тема 3.3. Розвиток академічних компетентностей у осіб з особливими освітніми потребами		2		2
Тема 3.4. Методики ІРЦ для комплексної оцінки різних сфер розвитку дитини (WISC-IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD).		2		2
Тема 3.5. Корекційні ігри – спрямування на сенсорно-моторний розвиток осіб з особливими освітніми потребами		2		2

Тема 3.6. Шляхи взаємодії фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів з батьками осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі.		2		2
Усього годин за модулем	2	10		12
Модуль 4. Діагностичний				
Організаційно-настановне заняття			2	2
Конференція з обміну досвідом			2	2
Усього годин за модулем			4	4
Разом	10	16	4	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Професійна компетентність фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів

Тема 1.1. Інклюзивна освіта: суть завдання і принципи. Основні міжнародні та національні документи, що регламентують інклюзивну освіту в Україні

Сутність і зміст поняття «інклюзивна освіта». Інклюзивна освіта як забезпечення права на освіту для кожної дитини. Еволюція розуміння інвалідності: основні моделі (благочинна, медична, соціальна). Аналіз змісту понять «виключення», «сегрегація», «інтеграція», «інклюзія». Відмінності між інтеграцією (медична модель) та інклюзією (соціальна модель). Завдання і принципи інклюзивної освіти. Конвенція ООН про права дитини. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. Переваги інклюзивної освіти для усіх учасників освітнього процесу: дітей з особливими освітніми потребами та їхніх однолітків, батьків дітей з особливими освітніми потребами, педагогів, керівників закладів освіти, місцевих громад і суспільства в цілому. Основні бар'єри на шляху до впровадження інклюзивної освіти: фізичні, інформаційні, інституційні, ментальні.

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на якісну інклюзивну освіту. Укази Президента України у сфері інклюзивної освіти. Основні положення Постанов Кабінету Міністрів України, що регламентують особливості організації інклюзивного освітнього процесу у закладах дошкільної і загальної середньої освіти. Накази Міністерства освіти і науки України щодо організації інклюзивного навчання.

Тема 1.2. Використання МКФ-ДП для підтримки активності та участі осіб з особливими освітніми потребами та забезпечення змін у навколишньому середовищі

Сучасна біопсихосоціальна модель розуміння інвалідності: інвалідність як динамічна взаємодія між станом здоров'я людини, навколишнім середовищем й особистісними характеристиками людини. Глобальна мета МКФ-ДП. Основні частини МКФ-ДП: домени активності та участі дитини; структури та функції організму; фактори навколишнього середовища; особистісні чинники. Основні поняття: «активність», «участь», «обмеження активності», «обмеження можливості участі». Основні сфери життєдіяльності дитини. Використання МКФ-ДП в освітньому процесі.

Тема 1.3. Основи сучасного публічного мовлення

Комунікація як особливий тип людської діяльності. Спілкування людей – складний процес взаємодії особистостей у часовому і просторовому вимірі. Сутність спілкування і комунікації.

Спілкування – необхідна умова діяльності. Найважливіші складові діяльності: мотив, мета, дія, операція. Основні комунікативні закони. Наукові основи комунікації: психолінгвістика, комунікативна лінгвістика, (соціопсихолінгвістика).

Тема 1.4. Організаційно-методичні засади процесу консультування педагогічних працівників закладів освіти

Проведення групових тренінгів і занять. Індивідуальні консультації для учнів, учителів, батьків. Тестування й анкетування всіх учасників освітнього процесу. Психологічне консультування та психологічне проектування. Профорієнтація учнів з особливими освітніми потребами, робота по професійній підготовленості. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей з врахуванням вікових, статевих та національних відмінностей і вивчення міжособистісних взаємин учнів. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей членів педагогічного колективу і їх міжособистісних взаємин. Виявлення причин «психологічних бар'єрів», що виникають між учнями з особливими освітніми потребами і вчителями. Підвищення психологічної культури учасників освітнього процесу. Запобігання конфліктів між учасниками освітнього процесу. Превентивне виховання. Формування в учнів з особливими освітніми потребами орієнтації на здоровий спосіб життя та захист психологічного здоров'я.

Модуль 2.

Організація інклюзивного навчання в закладах освіти

Тема 2.1. Система управління інклюзивно-ресурсними центрами. Документообіг

Рівні управління інклюзивною освітою (вищий, центральний, обласний, місцевий). Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері інклюзивної освіти. Міжвідомче партнерство з питань допомоги дітям з особливими освітніми потребами. Роль громадських організацій та батьківський об'єднань у розвитку інклюзивної освіти. Соціоосвітнє партнерство в інклюзивній освіті.

Тема 2.2. Індивідуальна програма розвитку (ІПР) як механізм індивідуалізації освітньої траєкторії для осіб з особливими освітніми потребами та забезпечення додаткових потреб в освітньому процесі

Індивідуалізація освітнього процесу як одна із умов запровадження інклюзивного навчання. Нормативне забезпечення, що регламентує створення ІПР. Структура і функції ІПР. Різні ролі членів команди психолого-педагогічного супроводу у розробленні і впровадженні ІПР. План роботи над ІПР. Визначення навчальних цілей і завдань. Відповідність критеріям

«СМАРТ». Визначення пріоритетності навчальних цілей. Роль асистента вчителя у процесі розроблення ІПР.

Тема 2.3. Команда психолого-педагогічного супроводу: склад, основні завдання і функції членів команди. Участь фахівців (консультантів) ІРЦ у команді супроводу

Рівні надання додаткової підтримки та основні види команд: команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (на рівні класу), внутрішньошкільна команда, позашкільна команда. Створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Склад та основні функції учасників команди. Роль асистента вчителя як члена команди супроводу.

Модуль 3.

Організація корекційно-розвиткової та консультативної діяльності

Тема 3.1. Корекційно-розвиткова робота фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів з особами, які потребують різних рівнів підтримки в освітньому процесі

Поняття про мову, мовлення, мовленнєву діяльність. Аналіз взаємовідношень і зв'язків понять мова, мовленнєва діяльність, мовлення з точки зору аспекту діяльності вчителів-дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів (аналіз порушень мовленнєвої діяльності і знаходження оптимальних шляхів її формування). Методологічні характеристики мови і мовлення. Етапи, закономірності та особливості формування і розвитку мовлення та мовленнєвої діяльності осіб з тяжкими порушеннями мовлення. Проблема співвідношення біологічних і соціальних факторів мовленнєвого розвитку. Поєднання розвитку імпресивного та експресивного усного мовлення.

Організація та надання додаткової підтримки особам з тяжкими порушеннями мовлення вчителів-дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі.

Тема 3.2. Комплексний підхід фахівців (консультантів) дефектологів у корекційній роботі з розвитку соціальної компетентності

Причини порушень психофізичного розвитку дитини. Значення ранньої корекції у розвитку дитини. Основні види порушень психофізичного розвитку осіб та їх загальна характеристика. Ефективне використання інструментів навчально – пізнавальної діяльності – слова та наочності – для навчання осіб з порушеннями зору прийомам і способам сенсорної, розумової та практичної діяльності. Розвиток психічних процесів особистості дитини з порушенням зору. Опрацювання вчителями-дефектологами системи засобів, спрямованих на подолання чи послаблення недоліків сприймання, уявлення, пам'яті, мислення, мовлення, розвиток просторового орієнтування тощо. Розвиток у осіб з порушенням зору вміння використовувати невербальні засоби спілкування —

жести й міміку, з метою гармонійного розвитку пізнавальної діяльності, мовлення й психоемоційного стану осіб.

Основні особливості психічного розвитку та навчально-пізнавальної діяльності глухих і слабочуючих осіб, їх спілкування та міжособистісних стосунків. Система освіти осіб з порушеннями слуху. Основні критерії, які покладено в основу класифікації порушень слуху, запропонованої Р.М. Боскіс. Інноваційні методи спілкування і навчання, які використовуються в освітньому процесі осіб з порушеннями слуху. Новітні засоби для корекції незрячих і слабозорих осіб, що використовуються вчителями-дефектологами інклюзивно-ресурсних центрів у цілеспрямованій корекційній діяльності. Особливості інтегрування осіб з порушеннями слуху до закладів освіти та чинники, які забезпечують впровадження інклюзивних підходів у практику.

Тема 3.3. Розвиток академічних компетентностей у осіб з особливими освітніми потребами

Особи із затримкою психічного розвитку (ЗПР). Особливості формування академічної компетентності осіб із ЗПР. Корекційна спрямованість навчання осіб з особливими освітніми потребами. Розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток осіб із затримкою психічного розвитку, формування в них навичок просторового, соціально-побутового орієнтування тощо. Розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку осіб з особливими освітніми потребами шляхом взаємодії з навколишнім природним середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості.

Створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції осіб з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво-важливих компетентностей.

Тема 3.4. Методики ІРЦ для комплексної оцінки різних сфер розвитку дитини (WISC-IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD)

Поняття стандартизованого психодіагностичного інструментарію. Мета та етапи адаптації і стандартизації показників психодіагностичного інструментарію. Психологічна оцінка осіб за допомогою методик WISC-IV, Leiter-3, PEP-3, CASD, Conners-3. Переваги використання ліцензійних психодіагностичних інструментів. Репрезентативна вибірка.

Валідність та надійність тестів. Нормативні дані, розраховані на репрезентативних вибірках. Ретестова надійність. Конкурентна валідність. Стратифікація вибірки за параметрами. Нормальний розподіл. Середнє та стандартне відхилення. Доказова база досліджень. Контроль якості перекладу та адаптації психодіагностичних методик. Захист авторського права. Вимоги до кваліфікації користувачів.

Тема 3.5. Корекційні ігри – спрямування на сенсорно-моторний розвиток осіб з особливими освітніми потребами

Особливості сенсорного розвитку осіб з особливими освітніми потребами. Організація сенсорного виховання у відповідності до етапів становлення сенсорного розвитку. Систематичне та цілеспрямоване формування сенсорних еталонів величини, форми, кольору предметів, їх положення у просторі. Розвиток дрібної моторики та координації рухів через виконання спеціальних вправ на вдосконалення рухових якостей та координацію тонких рухів кисті руки. Розвиток здатності виділяти деталі, елементи, ознаки предметів на основі їх сенсорного обстеження. Сенсорне виховання чуттєвого досвіду дитини через вдосконалення роботи аналізаторів: слухового, зорового, тактильно – рухового, смакового, нюхового. Супроводження процесу розвитку просторових уявлень, формуючи просторову диференціація самого себе, уяву про схему тіла, у просторі і часі, уміючи.

Застосування корекційних ігор та програм в практичній діяльності вчителів-дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів, які спрямовані на сенсорно-моторний розвиток осіб з особливими освітніми потребами. Використання дидактичних ігор (мотрійки, пірамідки, кубиками-вкладки та ін.), рухові ігри з правилами, що спрямовані на сенсорно-моторний розвиток дитини з особливими освітніми потребами.

Тема 3.6. Шляхи взаємодії фахівців (консультантів) дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів з батьками осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі

Принципи взаємодії вчителів-дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів та сім'ї. Чинники, що впливають на участь батьків як членів команди. Складові успішної співпраці: спільне бачення майбутнього дитини, позитивна взаємозалежність, відданість спільній роботі над досягненням спільної мети, спільна відповідальність, рівні права у процесі прийняття рішень. Основні бар'єри на шляху спільної співпраці фахівців інклюзивно-ресурсних центрів з батьками осіб з особливими освітніми потребами. Стратегії ефективного спілкування: бесіди на початку/наприкінці надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг. Практика раннього втручання.

Модуль 4. Діагностичний

Організаційно-настановне заняття

Реєстрація слухачів. Організація та проведення вступного інструктажу з охорони праці. Ознайомлення з організацією, змістом та умовами проведення курсів. Надання рекомендацій щодо вибору теми конференції з обміну досвідом.

Конференція з обміну досвідом

Організація обговорення педагогічних інновацій, елементів нових технологій навчання, що сприяють розвитку професійної компетентності вчителів-дефектологів в інклюзивно-ресурсному центрі. Рефлексія освітньої

програми підвищення кваліфікації вчителів-дефектологів інклюзивно-ресурсних центрів.